

PEDAGOG SZKOLNY RADZI

ZABAWY DYDAKTYCZNE CZĘŚĆ I

Zawsze przed rozpoczęciem zabawy trzeba dziecku dokładnie wyjaśnić jej zasady i przebieg.

1. PRAWDA CZY FAŁSZ I ? /Ćwiczenie koncentracji i pamięci słuchowej/.

Najpierw musimy omówić z dzieckiem, co to jest prawda, a co fałsz.

Potem wyjaśnić zasady zabawy, (że przeczytamy bajkę i będziemy potem mówić zdania – niektóre z nich będą prawdziwe, inne fałszywe, a dziecko ma to określić, pisząc litery P lub F przy odpowiednim numerze).

Czytamy dziecku krótką bajkę lub jej fragment, wiersz itp. Później czytamy uprzednio przygotowane i zapisane zdania np. 10 (musimy je bowiem pamiętać przy sprawdzaniu, jak również ich kolejność). Jeżeli bawimy się z jednym dzieckiem, to może ono po każdym zdaniu odpowiadać bezpośrednio, a osoba prowadząca na bieżąco weryfikuje poprawność odpowiedzi.

Jeśli dzieci jest więcej, to rozdajemy im karteczki: młodszym z liczbami od 1 do 10 i okienkami obok nich do wpisania litery P – jeśli zdanie jest prawdziwe albo litery F – jeśli jest fałszywe, a starszym dzieciom czyste kartki – same sobie to zrobić.

Po skończeniu sprawdzamy razem z dziećmi czy dobrze wykonały zadanie, odczytując te fragmenty tekstu, które odnoszą się do poszczególnych zdań.

POMOCE: Tekst bajki, kartki, coś do pisania.

2. PRAWDA CZY FAŁSZ II ? /Ćwiczenie koncentracji i pamięci wzrokowej/.

Z pozoru ta sama zabawa, tylko że zamiast czytać dziecku bajkę pokazujemy mu obraz, obrazek, ilustrację, itp.

Pokazujemy obraz np. na 3 minuty, w trakcie których ma w skupieniu dobrze mu się przyjrzeć i zapamiętać jak najwięcej szczegółów. Potem obraz zakrywamy. Mówimy: patrz i zapamiętaj.

Podczas sprawdzania poprawności odpowiedzi obraz odkrywamy, aby dziecko mogło samo zweryfikować swoje odpowiedzi.

POMOCE: Obrazki, kartki, coś do pisania.

3. CO TU NIE PASUJE I ? /Ćwiczenie koncentracji i spostrzegawczości/

Pokazujemy dziecku obraz np. na 3 minuty, w trakcie których mają w skupieniu dobrze mu się przyjrzeć i zapamiętać jak najwięcej szczegółów. Potem obraz zakrywamy. Musi to być obraz z dużą ilością szczegółów oraz jednym, (dwoma, trzema...- w zależności od wieku dziecka i jego możliwości), który nie pasuje do całości. Można go samodzielnie dokleić lub dorysować.

Np. Obrazek przedstawia farmę, na której są maszyny rolnicze, zwierzęta hodowlane itd. A my dorysowujemy tramwaj, kalendarz czy coś innego.

Po wyznaczonym czasie pytamy: co nie pasowało do farmy? Albo: czego nie powinno być na tym obrazku? Jeżeli bawimy się z jednym dzieckiem, to może ono od razu odpowiedzieć, a osoba prowadząca na bieżąco weryfikuje poprawność odpowiedzi razem z dzieckiem.

Potem obrazek odkrywa. Jeśli dzieci jest więcej, to rozdajemy im karteczki – starsze piszą, co nie pasowało do obrazka, a młodsze mogą to narysować. I sprawdzając, obrazek także odstawiamy.

POMOCE: Obrazek, kartki, kredki. Do odmierzenia czasu można użyć klepsydry – będzie to bardziej atrakcyjne dla dzieci. Będą też widziały, kiedy kończy im się czas.

4. DZIURY W PAMIĘCI. / Ćwiczenie pamięci słuchowej i koncentracji/.

Czytamy dziecku bajkę. Następnie czytamy ją jeszcze raz, ale tym razem co jakiś czas przerywamy, tak jak byśmy zapomnieli, co ma być dalej. Może to być słowo lub zdanie.

Np. „Dziewczynka miała czapeczkę w kolorze ... (Dz.: czerwonym) dlatego nazywano ją...

(Dz.: Czerwonym Kapturkiem)”. Albo: „Biega, krzyczy pan Hilary ... (Gdzie są moje okulary?!)”.

Dziecko uzupełnia brakujące słowa.

POMOCE: Tekst bajki, wiersza itp.

5. CO SIĘ ZMieniŁO W JEGO/JEJ WYGLĄDZIE?

/Ćwiczenie pamięci wzrokowej i spostrzegawczości/.

Siadamy z dziećmi w kole na dywanie. (Musi być więcej niż jedno dziecko). Jedno dziecko siada na krzeselku lub stoi. Wszyscy przez chwilę mu się przyglądamy, starając się zapamiętać jak najwięcej szczegółów jego wyglądu. Następnie inne chętne dziecko wychodzi do drugiego pokoju. My w tym czasie zmieniamy coś w wyglądzie „wybrańca” np. odpinamy spinkę do włosów, podwijamy rękaw bluzki albo nogawkę spodni, koszulę, która była w spodniach - wyjmujemy, zamieniamy kapcie – lewy na prawą nogę, a prawy na lewą, jeśli dziewczynka miała związane włosy – rozpuszczamy je, zdejmujemy coś – np. sweter itp. Można też coś dodać np. opaskę do włosów, pasek, kamizelkę itp. Ilość zmian zależy od wieku i możliwości dzieci – dla młodszych proponuję trzy, dla starszych – więcej. Możemy skorzystać z propozycji dzieci, ale wszystko robimy w ciszy, aby dziecko w drugim pokoju tego nie słyszało. Potem je wołamy i pytamy chórem: „Zgadnij, co się zmieniło w jego/jej wyglądzie?” Każde prawidłowe odgadnięcie nagradzamy brawami. Można podpowiadać, ale tylko ilość dokonanych zmian. Zabawę powtarzamy kilka razy z różnymi dziećmi.

6. ZGADNIJ, CZEGO BRAKUJE? /Ćwiczenie pamięci wzrokowej i spostrzegawczości/.

Siadamy z dziećmi na dywanie, w kole. W środku koła rozkładamy 10 różnych zabawek i/lub przedmiotów. (Młodszym dzieciom kładziemy mniej, a starszym może nawet więcej w zależności od ich wieku i możliwości). Prosimy, aby wszyscy dokładnie im się przyjrzeni – na głos wymieniamy ich nazwy i liczymy. Chętne do zgadywania dziecko wychodzi do drugiego pokoju, a prowadzący chowa 3 zabawki (lub więcej, później). Wołamy „wybrańca” i chórem pytamy: „Zgadnij, czego brakuje?” Każdą dobrą odpowiedź nagradzamy brawami. Jeśli dziecko z trzech schowanych rzeczy odgadło dwie, prosimy o policzenie przedmiotów i stwierdzenie, ilu jeszcze brakuje.

Możemy też modyfikować tę zabawę i pewne rzeczy zabrać, a zupełnie inne dołożyć. Wtedy nawet ich liczba może się zgadzać lub nie. Ale odgadującemu dziecku musimy po powrocie zadać inne pytanie: „Zgadnij, co się zmieniło?” Jeśli „wybrańca” ma duże problemy z odgadnięciem, co schowaliśmy albo co się zmieniło, możemy mu podpowiedzieć na jaką głoskę zaczyna się nazwa schowanego lub zamienionego przedmiotu.

Zabawę powtarzamy kilka razy, chowając inne przedmioty i wybierając różne dzieci.

POMOCE: Kilka lub kilkanaście różnych zabawek i/lub przedmiotów.

7. ZGADNIJ, CO TO JEST? /Stymulowanie zmysłu dotyku – rozpoznawanie po dotyku/.

Chowamy do czarnego albo ciemnego worka (może to być nawet poszewka, byle nie prześwitywała) 10 lub więcej małych zabawek i/lub przedmiotów. Robimy to w odosobnieniu, aby dziecko ich nie widziało.

Potem siadamy z dzieckiem na dywanie. Wyjaśniamy reguły zabawy: że dziecko będzie wkładało rękę do worka – młodsze dziecko może włożyć dwie ręce – i dotykało zabawek, próbując rozpoznać po dotyku którąś z nich.

W tym czasie prowadzący otacza swoimi rękami nadgarstek lub przedramię dziecka (tak samo, jak przy wyciąganiu zabawki), aby nie było widać wnętrza worka.

Pytamy: „Zgadnij czego dotykasz?” Jeśli dziecko którąś rozpozna, to ma ją trzymać w ręce, potem nazwać, a później wyciągnąć i pokazać.

Prawidłowe rozwiązanie nagradzamy brawami, pochwałą – nigdy słodyczami czy prezentami.

Nagrodą jest zabawa, sukces.

Zabawę powtarzamy kilka razy.

POMOCE: Kilka lub kilkanaście różnych małych zabawek i/lub przedmiotów, worek.

8. ZGADNIJ CO DO TEGO PASUJE. Ale możemy tę zabawę nazwać też **ZGADNIJ O CZYM MYŚLĘ.**

/Stymulowanie logicznego myślenia, wzbogacanie słownika dziecka, stymulowanie myślenia poprzez skojarzenia/.

(Oczywiście) wyjaśnienie dziecku reguł zabawy nawet na kilku przykładach.

Rodzic/prowadzący podaje trzy wyrazy, a dziecko - czwarty, który się z nimi kojarzy.

Wyrazy powinny być odpowiednie do wieku dziecka.

Po każdej dobrej odpowiedzi pochwała i/lub brawa.

*Np. wilk – babcia – leśniczy (Czerwony Kapturek),
czajnik – filiżanka – woda (herbata, kawa),
kredki – kartki – biurko (rysunek),
śnieg – marchewka – miotła (bałwan),
sanki – narty – gogle (śnieg albo sporty zimowe),
mleko – mysz – motek (kot),*

*pomarańcza – szklanka – wiśnia (sok),
mydło – gąbka – woda (kąpiel),
deszcz – grad – śnieg (pogoda, opady),
mak – trawa – chaber (łąka),
masło – ser – śmietana (mleko),
piec – mysz – motek (kot) /dla starszych/,*

Należy przygotować sobie wyrazy wcześniej i zapisać, a nie wymyślać je przy dziecku, bo będzie się nudziło.

Dużo zależy od inwencji i zasobu słów prowadzącego.

Można zmodyfikować tę zabawę i zamiast podawać wyrazy – układać przed dzieckiem 3 obrazki. Dziecko zaś wybiera pasujący do nich czwarty obrazek spośród wielu rozłożonych na dywanie. Ta wersja jest dobra dla młodszych dzieci.

Można się bawić zarówno z jednym, jak i z wieloma dziećmi.

POMOCE: Lista wyrazów, grupa obrazków do skojarzeń.

9. CO TU NIE PASUJE II ? /Stymulowanie logicznego myślenia, wzbogacanie słownika dzieci/.

Z pozoru ta sama zabawa, (co nr 8), tyle że odwrotnie.

Podajemy dziecku lub dzieciom 4 wyrazy i mają pomyśleć oraz powiedzieć, który z nich nie pasuje do pozostałych.

*Np. talerz – kubek – słońce – waza,
but – stołek – kurtka – czapka,*

*żyrafa – słoń – nożyczki – małpa,
żyrafa – słoń – pies – małpa /dla starszych/,*

telefon – grzebień – lokówka – włosy,
książka – pudełko – tablica – uczeń,

kredka – zegar – farby – kartka,
butelka – samochód – tramwaj – autobus itp.

Modyfikacja zabawy będzie polegała na rozłożeniu na dywanie albo na stoliku 4 obrazków albo przedmiotów, z których jeden nie pasuje do pozostałych.

POMOCE: Lista z przygotowanymi wyrazami, grupa obrazków lub przedmiotów do skojarzeń.

10. ZGADNIJ, KTO TO MÓWI? /Ćwiczenia słuchowe/.

Zabawa dla grupy dzieci, które się znają.

Umawiamy się z dziećmi, jakie zdanie będą powtarzały np. „Lubię się bawić”.

Dzieci siadają w rzędzie, a jedno chętne staje tyłem do nich w pewnej odległości.

Wskazane ręką przez prowadzącego dziecko wypowiada głośno ustalone zdanie. Odgadujący ma podać jego imię.

Dobrą odpowiedź nagradzamy brawami. Jeśli dziecko pomyliło się, to wskazane może powtórzyć to zdanie.

Jeśli i to nie pomoże, to może powiedzieć drugie, inne zdanie. Prowadzący może nawet na głos podpowiedzieć, jakie ma być to drugie zdanie.

Trudniejszy wariant, który można wypróbować niezależnie od wieku, to podawanie przez wskazane dziecko tylko jednego wyrazu. Wszystko zależy od tego, na ile dzieci się znają, no i jaki mają słuch, (który zresztą w tej zabawie ćwiczą).

Zabawę powtarzamy kilka razy – za każdym razem inne dziecko mówi i inne zgaduje.

POMOCE: Brak.

11. JAKA TO BAJKA? /Ćwiczenie pamięci słuchowej albo wzrokowej/.

Dowolna liczba dzieci.

Czytamy dziecku/dzieciom krótki fragment znanej im bajki. Chętne dziecko wybrane przez prowadzącego/rodzica odgaduje z jakiej to bajki.

Fragmenty bajek należy przygotować wcześniej, żeby dzieci się nie nudziły. Można to zrobić w ten sposób, że w książce z bajkami, które dzieci znają (np. Andersena), zaznaczamy sobie ołówkiem wybrane fragmenty.

Inny wariant tej zabawy to pokazywanie ilustracji charakterystycznych dla danych bajek. A dzieci zgadują z jakich.

POMOCE: Książka z bajkami znanymi dziecku/dzieciom.

Na zakończenie przypominam, że dzieci trzeba nagradzać, (tylko nie rzeczowo) i chwalić.

Należy także przed rozpoczęciem każdej zabawy dokładnie wytłumaczyć zasady.

Dobrze jest też przed rozpoczęciem działań przygotować wszystkie potrzebne pomoce dydaktyczne, aby nie robić tego w trakcie zabawy, bo dzieci będą się nudziły.